

OVER HET VOORKOMEN VAN AESHNA VIRIDIS EVERSM. IN NEDERLAND *

Aeshna viridis is de enige Europese libellensoort die zich (vrijwel) uitsluitend op één vegetatietype, te weten Krabbescheer-vegetaties, voortplant.

Krabbescheer kwam vroeger algemeen voor over een groot deel van Nederland, maar is de laatste decennia tamelijk sterk afgenomen. Door watervervuiling in het algemeen zijn de gebruikelijke Krabbescheervelden teruggedrongen tot kleine, geïsoleerde sloten, trekgaten en plasjes. Verdere bedreigingen zijn de voortgaande verlanding van het betreffende biotoop en de gedurende de laatste tien jaar manifest geworden overbemesting van aanliggende maisvelden.

Uit het voorlopige verspreidingskaartje van Aeshna viridis blijkt dat deze soort vrij zeldzaam voorkomt. De huidige zwaartepunten in de verspreiding liggen in de laagveengebieden: de Wieden (Giethoorn/Zwartsluis), de Oostelijke Vechtplassen (Kortenhoeft/Tienhoven) en in mindere mate de Zuid-Hollandse Veenplassen

* Mededeling EIS Nederland, No. 33

(Nieuwkoop/Reeuwijk). Daarnaast komt de soort zeer lokaal voor in de omgeving van rivieren (bv. Waalwijk) en op spoorsloten (bv. Meppel). Vroeger is de soort ook aangetroffen op vaarten in de Mariapeel (Kiauta, 1964).

Aeshna viridis is in Nederland altijd min of meer zeldzaam geweest (Geijskes, 1931). De afgelopen tientallen jaren is de soort echter zeker nog achteruit gegaan. Van onder andere de volgende plaatsen is Aeshna viridis vrijwel zeker verdwenen (tussen haakjes het laatste jaartal van waarneming): Ankeveense plassen (1929), Arnhem (1931), Berlicum (1931), Naardermeer (1958), de Haack (1970) en de Lindevallei (1980)

Toch kan Aeshna viridis zich ook weer op nieuwe plaatsen vestigen; bijvoorbeeld in de Wieden werd bij Zetten (ten westen van Kolderveen) een grote populatie aangetroffen in een vaart en enkele sloten, op een slechts 3 tot 4 jaar oude Krabbescheervegetatie. Dit wordt mogelijk gemaakt door het grote zwerfvermogen van de soort. Op de Utrechtse heuvelrug werden meerdere keren zwervers aangetroffen (Pluismeer, mond. med. Th. Zeegers; in een huis te Bilthoven, mond. med. dr. B. Kiauta) op een afstand van ongeveer 10 kilometer van de populatie's op de Oostelijke Vechtplassen.

Voor de bedreiging en bescherming van Aeshna viridis, zie M. Wasscher (in prep.).

literatuur:

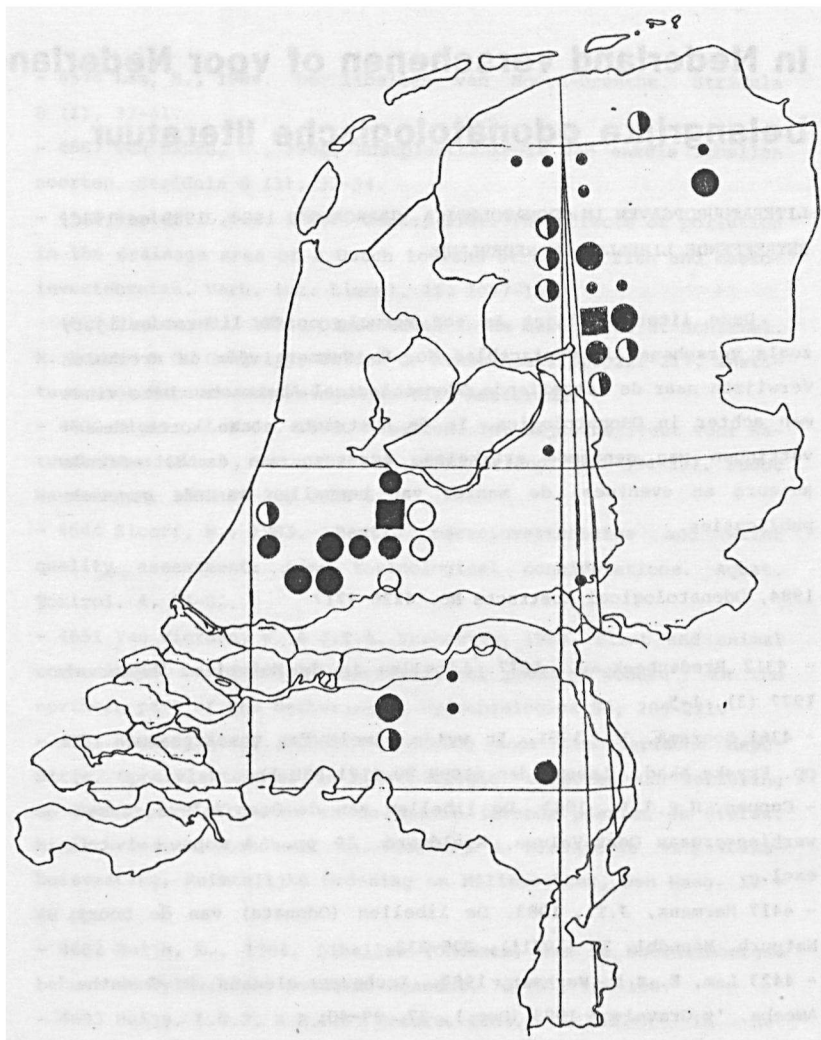
Geijskes, D.C., 1931. Over het voorkomen van Aeshna viridis

Eversm. in ons land (Odonata). Ent. Ber. Amst. 8, 209-212.

Kiauta, B., 1964. Over de libellenfauna van het hoogveen in het Peelgebied (Odonata). De Levende Natuur 67, 12-17.

Wasscher, M., in prep.. Over de bedreiging en bescherming van de Groene Glazenmaker (Aeshna viridis). Natura, mei 1987.

Marcel Wasscher, Minstraat 15bis, 3582 CA Utrecht

Voorlopige verspreidingskaart van Aeshna viridis in Nederland

- waarneming vóór 1950
- waarneming tussen 1950 en 1980: vermoedelijk zwerver
- ◐ waarneming tussen 1950 en 1980: status onbekend
- waarneming tussen 1950 en 1980: vermoedelijk voortplantend
- waarneming na 1980: vermoedelijk zwerver
- waarneming na 1980: voortplantend
- waarneming na 1980: optimale gebieden in Nederland